DÉPOT LÉGAL
LE DIRECTEUR GÉRANT
DÉPOT INDOCHINE N° A 7149

SỐ 928 NĂM THỨ MƯỜI MỖI SỐ 4 XU 丙子年 五月十二日 NGÀY THỨ BA 30 JUIN 1936

GIÁ BÁN

ĐÔNG-PHÁP		NGOẠI-QUỐC	
Một năm	5$00		8$00
Sáu tháng	2.50		4.50
Ba tháng	1.00		2.50

Mua báo phải trả tiền trước.
Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng, xin thương lượng trước.

TIẾNG-DÂN

敲 La Voix du Peuple 民

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

Mỗi tuần xuất-bản bá kỳ: thứ BA, thứ NĂM và thứ BẢY

BÁO-QUÁN
số 128, đường Đông-ba, Huế
Giây-thép nói: số 43
Giây-thép: VIENHAN HUE

Đông là dân cả, phải đôi đài cho quân bình.

CÁI KHỔ "DÂN NGỤ" ĐỐI VỚI CÁC BÁC LÀNG

Làm người dân sống dưới chế-độ giai-cấp như dân Annam ta, không nói «dân quyền», «dân-chủ» như dân-tộc văn-minh, chỉ nói cách sanh-hoạt hằng ngày, đã là khổ rồi, vì dầu là hạng mạt nằm dưới cả mấy từng chồng chất không ngóc đầu nổi.

Nói chung là dân, thì ai cũng biết nỗi khổ dân Annam ra thế nào, mà trọng hạng dân đó, cái hạng dân «ngụ» lại càng khổ hơn xấp mấy.

Dân ngụ là gì? Dân ngụ mà ký-giả nói đây, không phải dân nước ngoài nào đến kiếu ngụ ở nước ta đâu, cũng không phải dân Hoa-kiều, Ấn-kiều, hay dân Lào, dân Mèn là dân láng giềng tới ở ngụ, mà chính là dân Annam đồng nòi giống, đồng đất nước, chỉ gốc làng nầy sang ngụ làng khác đấy thôi. Hạng dân ấy hoặc kiết-cư đã mấy đời, hoặc mới tới dựng cơ lập nghiệp, làng chánh họ ở ấy, ếch họ ra gọi là «dân ngụ».

Theo thường tục thì người dân ngụ đó không có quyền lợi gì trong làng ngụ, như dân chánh-quán. Ví dụ như làng ngụ có ruộng công, thì dân ngụ không được ăn; công việc hương hội, hương ẩm, hoặc bầu cử hương chức gì gì, dân ngụ cũng không được quyền tham-dự, trừ ra người nào đến ở ngụ trên 3 đời mới cho có quyền tham-dự chút ít. Trái lại, các công việc nặng nhọc như xâu ngang đảm tạm, cùng đóng góp việc đình miếu tế tự, thì dân ngụ lại phải chịu gánh vác cả, cho đến gặp có công việc gì, thì mấy bác làng cử đem dân ngụ làm khúc kẻ: nào đi canh gác, nào nạp tranh tre, nào dọn đường sá chầu chực nghinh tiếp, đốn bồi thuỉ trâu v. v... họ cố che chở cho dân chính mà đè ép dân ngụ. «Dân ngụ! dân ngụ!». Cái kiếp nó đã hèn làm sao! Ai là người đã sống chung trong cái cảnh «ngụ» nầy tưởng đã chán rồi.

Bọn làng phần đông thường mượn câu lệ: «các công việc quyên góp cúng tế, hoặc đình tự miếu vỏ, dân ngụ phải chịu một nửa phần với dân chánh quán»; ngoài ra nào biếu, nào cúng, nào tiền mua xôi tạm đồng niên, nào tiền biếu lễ mừng sắc. Nói tóm lại, các người có thế lực một chút trong làng, hễ có dịp gì mà có thể lợi dụng lấy được tiền của dân ngụ, thì các bác thi hành ngay!

Ai cũng biết những thói «cậy nhà, cậy vườn» ấy là trái lẽ, nhưng nếu không chịu thì họ thù hiềm sanh sự, nay gây chuyện nầy, mai tìm cớ khác, cái cảnh «cá bỏ giỏ của» chẳng kiếp thì chẳng, cũng phải trầy vi tróc vảy, nào có dễ chịu đâu! Có nhịp họ lại vu cho tội to nhục lớn nữa cũng nên. Vì thế mà dân ngụ buộc phải sống trong cái cảnh mua ngày chịu thiệt đó!

Ký-giả nói nơi nơi đông dài, vẫn là câu chuyện chất chứa lâu ngày, ai cũng biết rõ mà không để ý, nay nhơn có mấy chuyện xảy ra gần đây, hiện đương sốt dẻo, xin mượn để làm chứng:

1) Tháng 3 ta vừa rồi, ở Quảng-ngãi có lịnh sức về các làng, khai số dân trong làng ngụ ở làng khác, và dân làng khác đến ngụ trong làng v. v... Lệnh ấy truyền ra, đi đến đâu cũng nghe bọn dân ngụ than van vẽ sự lý hương bắt chịu tiền giấy mực. Vẫn biết số tiền hao tốn giấy mực chả là bao nhiêu, song gặp dịp thì bọ lợi dụng, như lý trưởng làng Mỹ-long (Bình-sơn) là Phạm-Kiệm, bắt bọn dân ngụ là Trần-Cưu, Phạm-Ấm, Võ-Khất, Phạm-Nhiếp... 47 tên, mỗi tên chịu tiền giấy mực 0$10 hoặc 0$20....

2) Tối 24-4-36, hương lý làng Vạn-mỹ (Tư-nghĩa) sai tên Bình (dân ngụ) hỏi số tiền biếu. Bình than nỗi nhà nghèo con đói, lo ăn không có, lấy đâu mà chịu tiền biếu, nên có hỏi ý nghĩa tiền biếu với chú trùm. Chú trùm cho Bình là xấc, đánh đá tên Bình tủi bụi, rồi chạy rủ chức việc tới đánh, gông rồi mới tha.

Ở Quảng-Nam, làng Ngọc-giáp, thuộc huyện Tiên-phước, lý-trưởng Thành, phú thu thuế điền của lão nhiêu Đãi (dân ngụ), lão nầy cãi cọ, thì lý vu cho tội nầy nọ, lại dọa đuổi không cho ở làng ấy v.v...

Cái cảnh-trạng dân ngụ, ở đâu cũng vậy. Chuyện trên là dẫn để làm chứng đấy thôi. Nhớ như trước kia, chánh-phủ đã có lệnh sức cho dân tiện đâu thì nhập-tịch đấy, ấy là nhà nước đã thấy cái chỗ lỗi thời trong dân chính, dân ngụ, nên cho ở đâu làm dân đó cho tiện. Huống chi người Chệt, người Chà, ở đâu đâu tới ngụ xứ mình thì ai cũng kính nể. Trái lại, đồng một giống nòi, cùng một cục máu xẩn ra mà lấy cớ «chánh, ngụ» để ganh ghét nhau, đè nén nhau, rõ là mấy bác làng kia không có chút lương tâm và nhân đạo!

CHUYỆN ĐỜI

Chị em ai muốn cho da mặt khỏi nhăn?

Ai cũng phải nhận dân bà đẹp là vì cái sắc, mà liều sống cho sắc đẹp ấy là cái mặt. Nào mà hồng môi thắm, nào da trắng mùa lưu, cái vẻ nghiêng nước nghiêng thành làm cho phái đàn ông mê hồn điên trí, trong khi trông thấy cái mặt đẹp đó. Cái mặt của chị em quan hệ là ngần nào!

Vì cái «mặt» qui báu như thế, nên bao nhiêu đã trang sức nhu phấn, sáp, nước hoa mà chị em Trung-hoa tiến đăng, kể số nhập cảng hàng năm đến bạc triệu, toàn là dồn vào cái mặt.

Cái mặt qui báu như thế, những phường tuổi trẻ con cái mau ăn nở nang tốt đẹp theo tuổi thiên nhiên chả nói làm gì, khổ cho những chị em đã hơi có tuổi, tự xét trong mình còn xuân mà rất trên cái «mặt» qui báu đó có lộ một vài đường nhăn, tự chị em cho là bực bội, thường có nhiều chị em bôi lớp phấn dày lên để che đậy sắc nhân ấy. Nhưng làm thế mất vẻ thiên nhiên.

Hiện nay nhà khoa học đã phát minh một phương pháp mới làm cho da mặt mất nhăn, phương pháp rất dễ dàng.

Chúng ta thường thấy thân thể người mà rất bị dao cắt, cây đâm v. v... nơi vết thương ấy nơi hở ra thì những da thịt chung quanh đó đến dồn lại nơi vết thương ấy mà kết cho liền lại, dần sau vết thương ấy có cái thẹo mà da thịt chung quanh đó lại càng thẳng ra.

Nhà ngoại khoa thả thuật lợi dụng phương ấy làm cho da mặt chị em khỏi nhăn. Như trán nhăn thì họ dùng dao [illegible] mà nhăn thì họ rạch một đường dao dưới hai bên sau lai. Thế là mấy chỗ nhăn nơi trán và má, vì dồn lại nơi vết cắt, tất nhiên mặt đường nhăn đó đi, nghĩa là chỉ cắt ở nơi đó mà bộ mặt trông no nê đầy đủ, có vẻ xuân lưu.

Cách «chữa da nhăn» trên, chỉ hãy hai nơi người ta không thấy để chung cái đẹp ra nơi người ta trông thấy, rõ không phải hay tốt gì, song theo lánh chuộng đẹp của người đời, đại loại như bó chưn cho đến đi không được phải nhờ người đỡ, lọc lõ mà mượn chang lóa để bồi cho ta, độn vá cho cao v. v.... nhiều nữ giới cũng làm được, thì cách «chữa nhăn» nầy, trách nào cũng có người làm.

Rạch da để chữa nhăn cho đẹp, cho người ta ưa, thì chị em cũng nên xem trong đáy lòng có đến gì «để ghét» mà chữa liền mới qui, chứ làm cho cái đẹp phía ngoài đầy đủ mà tâm lòng xiêng vẹo kia vẫn còn thì cái đẹp da mặt cũng không bù lại được.

Chị em ai muốn đẹp, nghĩ có phải không?

Phương Mai

SẼ CÓ CHI NHÁNH ĐẢNG XÃ-HỘI TẠI SAIGON

Vừa rồi có nhiều người Pháp nhóm tại nhà hàng des Nations (Saigon) bàn việc lập một chi nhánh cho đảng Xã hội bên Pháp; ai nấy đều hoan nghinh.

«Gà quê ăn quẩn cối xay» là cái thói đê mạt rồi, huống vì cớ ấy mà khiến cho người nước cố giữ lấy cái quan niệm «không ra khỏi làng» rất là trái với đời giao thông và sống khó nầy, có phòng hại trên đường tấn-hóa không phải là ít.

Muốn trừ cái tệ «ngược đãi dân ngụ» nói trên, mong chánh phủ hạ một cái minh lệnh cấm hẳn, buộc phải đổi đãi «chánh ngụ bình đẳng», ai phạm thì trị ngay, may có bớt mối tệ ấy chăng.

B. N.

Khoản kinh phí của hoàng thất nước Cao-mên

Nước Cao-mên ngày nay ở dưới quyền bảo hộ của nước Pháp, những chuyện nội phong ngoại ngự, nước Pháp chịu trách nhiệm đã đành, mà công việc dụng nhân và lý tài trong nước cũng do Bảo hộ trù định, cho đến lương hướng nhà vua, cũng do Chánh phủ Pháp chi chuẩn.

Cứ theo quan-báo ngày 17-1-36, thì phí khoản cấp cho vua nước Cao-mên mỗi tháng hơn 2 vạn đồng, chia riêng từng khoảng như dưới:

1) Sửa sang tàu ngự: 5750$00, 2) Đồ nhạc trong cung 1979$16, 3) Lương hướng quân ngự lâm: 1662$13, 4) Các nghi tiết: 1103$33, 5) Học phí cho con em nhà vua: 2350$00, 6) Đèn dầu: 1979$36, 7) Tiền bổng các đình thần: 6729$66, 8) Nhà xem sách: 1108$00.

Dương-Linh

Lại chuyện phao thuốc phiện

QUẢNG-NAM.— Nguyễn-Nguyên tức Hương-Hai (người làng Lam-thủy lấy, ngụ làng Hà nha), xưa nay cùng mấy người em chung hưởng một cái gia tài con con của cha mẹ để lại, chăm việc nông tang, cần cù tiện tặn, rõ là người thiệt thà lương thiện không một tiếng gì, và không chơi gì hết. Thế mà khi 5 giờ sáng bữa 20 Juin, có 1 người tây và 3 người linh thương chánh tới nhà Nguyên kêu cửa; sau khi mở cửa vô, một người thò tay rờ coi bức hoành gian tả, rồi đứng lên trên một cái ghế thò tay rờ lên lưng bức hoành gian giữa (hoành nầy treo phía đầu cửa bàn khoa xây mặt vô nhà) lấy xuống một cái chai dẹp và nhỏ (chai dùng đựng dầu Song-muội) trong ấy có đựng một ít thuốc đen đen, rồi bắt Nguyên bỏ lên xe chở đi. Nguyên là người không rượu không cờ bạc, không hút thuốc phiện, mà bị tai họa bất ngờ nên lấy làm kinh ngạc.

Theo lời vợ Nguyên nói thì cách đây 2 bữa có tên.... ở làng Đại lợi ghé vào chơi, có ngủ lại một đêm, có ý nghi cho tên ấy nhét ve thuốc kia.

Cái nạn phao thuốc lậu, rượu lậu, ở miệt Đại lộc, Điện bàn, Duy xuyên, lâu nay dân lương thiện bị lụy rất nhiều, mong quan trên minh xét cho khỏi oan.

Có kẻ nói: nếu bị oan thế kia thì chịu ở tù chứ không tiền đâu mà phạt.

T. T.

Ngày thôi bán vé số Đông pháp

Trước kia ở Trung kỳ, định đến chiều 7-7-36 thì thôi bán vé số Đông pháp ở các nơi; còn tại các kho bạc thì đến chiều 8 Juillet. Nay định lại: Chiều 9 Juillet mới thôi bán vé ở các nơi; còn tại kho bạc ở Kinh đô, và các tỉnh lỵ thì đến 4 giờ chiều 10 Juillet, nhất định không sửa đổi.

Nhân có vé Đông pháp nầy, trong Nam, quan Đại diện quan Giám đốc tài chánh có bày ra cách đánh số, ai trúng không lãnh bạc mà chỉ lãnh giấy số Đông pháp.

Cách chơi số sau nầy sẽ xổ vào ngày 5 Juillet trong lúc đua ngựa tại Phú thọ: con ngựa nào hơn thì chiếu theo số trúng ít nhiều mà lãnh số.

Tại Huế có bán số nầy nơi tòa Đốc lý, nhà hàng Morin frères, nhà sách Đắc lập, đến 1er-7-36 thì thôi bán.

Việc ân xá chánh trị phạm

Nội-các binh-dân lên cầm quyền, quan Tổng-trưởng Thuộc-địa hiện nay là M. Marius Moutet, một người có cảm tình với dân Đông-dương.

Ngay khi lãnh chức tổng-trưởng thuộc địa, ngài liền nghĩ đến việc ân xá cho chánh trị phạm xứ nầy, nên có đánh điện sang đây bảo chính phủ bên nầy gởi gấp hồ sơ chính trị phạm ở các lao trong xứ về bên Bộ để xét định ân xá.

Hiện tại Đông-dương còn độ mấy nghìn chính trị phạm, nhiều nhất là ở Nam-kỳ rồi đến Trung-kỳ, Bắc-kỳ; Cao-miên có độ 30, 40, còn Lào không có người nào.

Theo ý quan Tổng-trưởng thuộc địa thì sẽ tha chánh trị phạm đàn bà trước, kế đến chính trị phạm trẻ tuổi, rồi đến chính trị phạm đúng tuổi.

Lại có tin trong ít lúc đây bên Pháp-đình sẽ phái một Ủy-ban sang điều tra bên nầy, trong số ấy có bà André Viollis, là phóng viên báo «Petit Parisien», lại là người đã qua đây một lần năm xưa, khi về có viết ra quyển «INDOCHINE S. O. S.» (Đông-dương nguy ngập) nói thật được nhiều điều, hiện có bán khắp các tiệm sách.

Thân nhân chính trị phạm ai muốn kêu đều gì với ủy-ban ân-xá Nam-kỳ?

Ủy ban ân xá chính trị phạm ở Nam kỳ thành lập, hội quán ở số 6 đường Taberd, Saigon. Vậy ai có hỏi việc gì thì viết thơ về đó.

Trong vụ đọc điếu ở Quảng-ngãi

Mấy vụ kiện dành nghiệp chủ

Trong nhịp đọc điếu thi hành tới làng nào, thì làng ấy hay xảy ra vụ kiện dành khai nghiệp chủ. Tựu trung có lắm vụ do bọn sanh sự gây ra, toàn không căn cứ.

1) Cao-Sung và Phạm-Đề ở làng Xuân đình, huyện Nghĩa hành, có mấy đám đất ông cha lưu lại, hiện có khế tự minh bạch, thuở nay không ai tranh tụng gì. Nay Huỳnh-Dư (Xuân đình) đứng kiện dành nghiệp chủ, vì y có tờ giả-giao của lý hương An ba, cho cho y trong hai sáo hoang khoảng mà không biết trưng ở chỗ nào!

2) Võ-Cần (Mỹ hưng) cha mẹ chết sớm, ruộng đất bị bọn có chiếm quản. Sau Cần kiện, chúng giao lại mấy sở, hiện có phân thơ và khế rõ ràng. Khi Cần sống, có bán một đám để làm nhà thờ, thuở nay bọn ấy không nói gì. Nay con cháu bọn có là Trần-Thường (An ba), Phan-Tương (Ba bình) kiện Cần bán lén ruộng của ông bà bên ngoại chúng và chúng dành khai nghiệp chủ!

3) Nguyễn-Đáng, trưởng tộc phái Nguyễn ở làng Phú thọ, tiền nhân để lại một cái tự viện, đứng khai nghiệp chủ, bọn họ không chịu, cũng đám đơn kiện Đáng dành khai nghiệp chủ!

Mấy vụ kiện trên nầy, hiện đã khai xong, chờ xét xử.

Đối với mấy vụ kiện vô lý như trên, rõ là do bọn điêu toa, thừa nhịp sinh sự để làm rối dân lành. Không chỉ chuyện trên, dân đâu cũng có bọn «điêu toa» ấy, mong quan trên trừng trị để làm gương.

Người bị kiện

việc thế giới

TRUNG-HOA

Thời cuộc nước Tàu

Thượng-hải 21-6. — Ở Chapel gần Thượng hải sáng ngày nay có 3000 học sinh thuộc đoàn cứu quốc làm biểu tình yêu cầu Chánh phủ Nam-kinh đánh Nhật cứu nước, có xô xát với linh.

Học sinh biểu tình hát những bài ca ái quốc, và những bài phản Nhật.

Nhựt lo ngại

Thượng-hải, 23-6. — Người Nhật tuyên xưng rằng cuộc điều Viễn đông sáng rõ rết, ở Hương cảng người Tàu có đa cảm với người Nhật rất sâu, e có xảy ra việc trái phép, phòng hại đến Nhật kiều. Lãnh sự Nhật có yêu cầu với Chánh phủ Hương cảng tìm cách bảo hộ cuộc an toàn cho Nhật kiều v. v.

PHÁP

Biểu tình ở Pháp

Paris, 21-6. — Thừa nhịp cuộc điều tập của đội nhẹ nhà binh, một bọn thanh niên vô hữu phái gây chuyện. Khi đội nhạc đến place de la Concorde người ta nghe tiếng hô la «nước Pháp trả lại cho người Pháp» một tốp hát bài quốc ca. Lại một bọn đi xe tắc xi la ó om sòm «đả đảo bọn đỏ viết».

Đến đến Invalides, người lại đông thêm, linh phải can thiệp, một bọn 200 người thiếu niên biểu tình cùng kịch liệt, họ cũng kêu la: «Nước Pháp trả cho người Pháp. Đả đảo bọn Do thái!» Linh bắt 4 người, trong đó có một anh kêu đả đảo Blum, hoàng đế vạn tuế, còn mấy người kia thì đánh một viên thanh tra cảnh sát.

Chiều lại lúc 6 giờ lại có hơn 1000 người tụ lại nữa, họ tung hô quan năm Larocque vạn tuế, linh lại bắt thêm 15 người nữa.

Ở các phố khác có nhiều cuộc xô xát của bọn bán báo của hai phái nghịch nhau, ở Montparnasse một bọn 50 người đảng Hồi thập tự xung đột với đảng phái chính tuyển Binh dân.

Qua ngày 22-6, bọn hữu phái lại lập biểu tình, có người bị bắt.

Phong trào bãi công

Paris, 22-6 — Ở các nhà hàng lớn người làm việc đã đi làm, chỉ trừ có nhà hàng Samaritaine.

Ở các xưởng kim khí thợ đã đi làm việc lại, ở các tỉnh cũng thế.

Nhưng bọn thợ thà có nơi cần dùng hơn 500 kham thợ thà ở Rouen không chịu đi làm việc, 30 chiếc tàu phải nằm ụ.

Giải tán các đảng

Paris, 23-6. — Tuy các đảng phản đối mộc dân, đến Giám quốc đã ký nghị định nhất định giải tán các hội đoàn Hồi thập tự.

Tình hình ở Palestine còn nghiêm trọng

Jérusalem, 23-6. — Buổi chiều 22-6 có cuộc khủng bố: bọn cách mệnh quăng bom ở nhiều nơi, giây thép bị cắt đứt; chuyến xe lửa đi Jérusalem bị nhiều phát súng bắn. Đội binh ba tai (Patrouille) đường xe lửa phải bắn lại bọn nghịch ở gần Ramleh có nhiều người bị thương.

Đàn bà sẽ được ứng cử

Paris, 22-6. — Chính phủ Bình dân sẽ rộng quyền cho đàn bà được ứng cử. Trong bữa hội hiệp ở Périgueux, bà Lacorre, phó Tổng trưởng bộ Dục anh, tuyên bố rằng chị em ở Pháp chẳng bao lâu sẽ được quyền ứng cử. Chị em Pháp sẽ được giải phóng một bước cao trên trường chính trị.

TÝ-LỢI-THÌ

Phong trào bãi công

Bruxelles, 23-6. — Ở Anderie 1.200 người bãi công làm biểu tình xung đột với linh, tại trước nhà Maison du Peuple, bọn biểu tình vất bàn ghế quân đại vào linh cảm, có 15 người bị thương nhẹ.

https://tieulun.hopto.org

Xâm chiếm một nước được lợi những gì ?

(Việc Y chiếm A : thu tóm của cải, đày đọa nhân dân)

Chiếm được một nước, cái lợi thôn về phần mình không phải là ít. Lâu nay các nước đi chinh phục xứ người, đều dõ dọng : « Khai hóa dã man », « bảo vệ nhân dân ». Thì cứ hỏi : Trước khi một nước chưa bị chinh phục, ai dám bọc cho mà bọ cũng nảy mầm mọc nhanh được ? Ai khai hóa cho mà bọ cũng sinh tụ làm ăn ? Chỉ cho bằng nói thiệt vì tài tham, vì mối lợi thì phải hơn. Muốn cho có một cái chứng xác thật và gần trước mắt, hãy xem chuyện Y nuốt nước A đương sốt dẻo :

Ngày 2 Mai 1936, vua A bỏ nước đi, thế là toàn giải đất ở nước A về Y.

Cố nhiên xâm chiếm nước A vì có nhiều đều tương quan đến chính trị, mà về đường kinh tế cũng rất quan trọng.

Nước A về tay mình, Y phải còn nhọc công làm cho giải đất ấy « bình tĩnh » mới được, vì dân tâm hãy còn chưa « Y hóa » hiền đâu. Bởi thế, Y phải dồ của ra, thêm binh lực lại A để canh giữ, lại muốn trục lợi sau nầy, tất nhiên phải kinh dinh mọi việc.

Nhưng mà kinh dinh tại A, được hưởng những gì ? Hãy xét tường tận từng tỉnh một.

Kia xem một bạt rộng thênh thang tức là tỉnh Ogaden, từ chưn giẫy núi Gonggon chạy suốt cả mấy trăm cây số về Đông nam, đến biên giới xứ Somalie, đều hoang phế, dân cư rất hiếm, mà nếu có một số người nào cũng sinh hoạt theo người đời thượng cổ. Nước lại đầy thiên thổn lầm, cây cối không có gì, khí hậu độc địa, là đều rất khó cho Y lo việc thực dân. Nhưng có mỏ dầu, một mối lợi khá lớn, muốn khai phá phải cần tư bản cho lớn. Tuy vậy, xa biên quá, cũng có nơi bất tiện, vả lại muốn bày các công cuộc chuyên môn ra không phải dễ dàng gì. Dầu thế mặc, có khi nào Y lại bỏ một tấc đất dân mà lo. Họ sẽ khai phá, khai phá để lượm bạc sắp lớp dưới đất ấy mà !

Mấy bạt trải từ phía tây giáp qua tây-bắc tỉnh Ogenda rất tiện cho sự canh nông, họ sẽ trồng rau, và trồng các cây sinh trái, hoặc nuôi súc vật sương tốt ; chỉ lo là mấy miền ấy có bịnh sốt rét, khó lòng cho giống người da trắng ở được nhiều. Sông mái bên nầy lại bỏ bên khác, sẵn nhiều mỏ than, mỏ dầu, cứ việc bươi ra thì có lo gì cái hại nhỏ nhỏ !

Dọc thẳng theo miền Đông-bắc, tức là miền tỉnh Aonache, đất tốt có màu mỡ, duy bại là nước cũng nhiều. Nếu lập cách lấy nước cho khéo, tất mối lợi về bông và trái được bộn bề. Đến các xứ gần mấy giẫy núi Coubsa, Boniamo và Cercer trồng cà phê được cả, và không sợ gì sốt rét. Lại nếu xung quanh hai hạt Diredoua và Harrar đều có đồn điền chuyên trồng bông và cà-phê thì nơi ấy sẽ mở mang thạnh vượng thêm bội phần ; vì trước khi quân Y đề chân qua A, hai xứ ấy là nơi buôn bán rất phồn thịnh của nước A. Còn các rừng núi ở trên giẫy núi Aouache, lắm cây gỗ, tiện cho nền kỹ nghệ biết bao.

Về phía Tây, như mấy tỉnh Sidamo, Djimma, Rafa, Godjam, khí hậu dễ chịu, trồng trọt đều tiện lợi. Ngoài ra, như mỏ than, mỏ than, mỏ sắt, là ba thứ nguyên liệu mà Y rất cần, tại đây đều có cả. Cần nhất bây giờ Y lo mở đường thông thương tại A trước, có vậy mới tiện sự vận tải các món lợi.

Đại khái cái lợi thấy trước mắt của Y là vậy.

Còn nhân dân A, sau khi bị Y xâm chiếm xứ sở, họ ra sao ? Tội tình lắm. Làm dân mất nước, có gì khổ bằng.

Ngày 5 Mai đây, nghĩa là sau khi A về Y, có 1 nghìn 5 trăm người A bị nhà chức trách Y bắt, nói là có dự việc nước phá sau khi vua A bỏ ngôi đi. Họ chẳng cần xét xem chứng thực xác quả gì cho lâu lắc, dồn tuốt từng tụi 40, 50 người ra gần nhà ga xe lửa hoặc kề bên tòa lãnh sự Anh, để họ đứng trước lòng súng, rồi cứ việc xổ súng ra bắn ngã lăn.

Họ lại cấm không cho người A nào giữ trong tay một khẩu súng.

(Xem tiếp trang 4 cột 1)

Ô-TÔ CÁN CHẾT 3 MẠNG

Theo báo FRANCE-ANNAM ra ngày 27-6-36, vừa rồi có một bọn dân bà nằm ngủ trên cầu cách Đồng hới 48 cây số, đường ra Hà tịnh, chẳng may bị xe ô tô của quan Thương chánh Quang khê, M. Asther, cán chết hết 3 người, còn 1 người bị thương, trong lúc ngài đi Vinh có việc.

Vụ nầy sẽ đem xử tại tòa án Đồng hới.

Xin đặt thùng thơ ở các ga đường mới

Từ ngày có đường hỏa xa Tourane — Tuy-Hòa thì thơ từ đều gởi theo xe lửa, vì vậy nhân dân thường hay đem thơ lên bỏ ở các ga, mà có ga không có thùng thơ, thật là bất tiện. Như ga Đức phổ ở Quảng ngãi, thơ hằng ngày bỏ trên mươi cái mà phải nhờ ông xếp ga bỏ hộ, vì người ngoài vào không được. Có khi phải mang thơ về, vì khi tàu đi qua, ông xếp ga bận nhiều việc.

Vậy mong sở Bưu chánh cho đặt thùng thơ ở tất cả các ga mới, thì nhân dân được tiện lợi lắm.

Vân-giang

CUỘC XỔ SỐ ĐÔNG - PHÁP

Kỳ phát hành thứ nhất

XỔ NGÀY 11 THÁNG BẢY TÂY NĂM 1936

300.000 vé, mỗi vé giá một đồng (1$)

50 phần trăm chia cho các số trúng theo bản kê sau nầy :

1 số trúng được		100 000$
1	—	40.000
1	—	20.000
2	—	2.000
10	—	1.000
50	—	400
500	—	80
500	—	40
5.000	—	20

Các công sở mà thường công chúng năng vãng lai như sở Kho Bạc, Thương Chánh, Giấy Thép, vân vân... và các viên chức, hào lý, nhà thương mãi cũng ít nhiều người khác đều có bán vé số. Muốn biết tên những người nào có bán, thì đến mấy nơi thường hay gián yết thì mà xem.

KÍN CHỖ ?!

Hạn thời bán vé, khắp trong xứ Trung kỳ, thì nơi trước, chậm sau, nhưng chiều ngày mồng 10 tháng 7 tây năm 1936 là tức chỉ day chỉ ở Kinh đô và các tỉnh lỵ, thì các sở Kho Bạc còn bán cho đến 4 giờ chiều ngày mồng 10 tháng 7 tây, nhất định không sửa đổi.

Mất 66.000$

Theo báo trong Nam, sáng hôm 23-6, sở Mật thám Saigon được tin báo rằng số bạc của chánh phủ chở 4 thùng từ Châu đốc lên Cần thơ, bị ai lấy mất sáu vạn sáu nghìn đồng (66.000$), để 1 thùng trống lòng lại !? Trong ấy bạc giấy 1$ có, 5$ có, 100$ có.

Hiện chưa biết ai lấy. Lạ một đều là thùng ấy bạc thì mất mà vẫn khóa chặt và ngoài còn đóng chì hẳn hòi. Người ta nói đáng lẽ bạc ấy chở đi ngày 18 Juin mà để trễ đến ngày 23.

Việc trước bạ các văn-khế

Trong một số T. D. gần đây có nói chiếu theo nghị định quan Toàn quyền ra ngày 28-4-36 thì ở Trung-kỳ, các văn khế mua giá tiền dưới 50$ đều được miễn trước bạ. Nay báo T-dân có bài nầy, trích đăng để độc giả rõ.

« Theo điều thứ 11 trong tờ nghị định của quan Toàn quyền ra ngày 16 Avril 1916 đăng trong Đông-Dương quan báo ngày 17 Mars 1917, thì tất cả các văn khế, — từ cái văn khế bán đứt các bất động sản cho đến cái văn khế cầm cố một con trâu hay một chiếc thuyền — nhất luật phải đem trước bạ trong thời hạn 2 tháng kể từ ngày lập văn khế. Tờ nghị định ngày 28 Avril 1926 lại bổ nghị vào tờ nghị định 1916, mà định rằng

« Trừ những văn khế bán đứt, quân phân, cầm cố hay mua lại những bất động sản, thì các văn khế (khác) mà giá tiền dưới 50$ không bắt buộc phải trước bạ trong một thời gian đã có hạn định.

« Les actes ayant pour objet une valeur inférieure à 50$ ne seront pas soumis obligatoirement à l'enregistrement dans un délai déterminé : mais quand ils portent mutation de propriété, partage, engagement ou rachat de biens immeubles. (Xem Quan báo 28 Avril 1926).

« Vậy chiếu theo các tờ nghị định đã nói trên

« 1) Bao nhiêu văn khế bán đứt, cầm cố hoặc mua lại các bất động sản (Mutation de propriété, engagement ou rachat de biens immeubles) thì trong trường hợp nầy công bắt buộc phải trước bạ, trong thời hạn 2 tháng kể từ ngày lập văn khế.

« 2. Những điều khoản trong nghị định 28 Avril 1926 chỉ thi hành riêng cho những văn khế làm nhường quyền lợi về bất động sản (Mutation de jouissance de biens immeubles) và văn khế đoạn mãi, cầm cố, hoặc mua lại các vật như chiếc thuyền, trâu bò và ngựa mà thôi — còn những văn khế ấy giá tiền dưới 50$

« 3) Các văn khế khác, người ta lấy ý kiến trước bạ hay không cũng được. Tuy vậy, trước pháp luật hoặc trước các công quyền khác, những văn khế nầy sau trước bạ lại không có giá trị.

Hội đồng Canh nông Nam kỳ

Hội đồng Canh nông bị giải tán, kể đó, ngày 9 Juin đã bầu cử bọn đồng khác. Hội viên Tây Nam có mấy ông nầy trúng cử :

Balancie, Barth, Combot, Emery, Lagarde, Marcel, Huỳnh-ngọc-Bích, Ng-tấn-Được, Trương-văn-Bền, Đặng-văn-Dân, Thượng-công-Tuấn, Ng-văn-Dương, Phan Trung-Báo và Ng-ba-Tính.

Còn 4 ông thực thụ, và 4 ông dự khuyết Tây chưa đủ phiếu trúng cử nên hôm 23 Juin bầu lại thì 2 ông Philip và Arborati đắc cử chiết thọ.

THI SƠ HỌC PHÁP-VIỆT

(C. E. PRIMAIRES)

Số học sinh trúng tuyển Sơ-học (C. E. Primaires) ở các trường Tư-thục ở Huế năm nay :

Centre Đông-ba

(Cả thảy đi 343, đậu 109)

Phú-Xuân	đi	35,	đậu	16
Saint Pierre	—	25,	—	8
Saint Marie	—	7,	—	3
Trung-Bắc	—	7,	—	1
Tân-Xuân	—	3,	—	1

Centre Quốc-học

(Cả thảy đi 376, đậu 106)

Hồ-đắc-Hàm	đi	46,	đậu	7
Jeanne d'Arc	—	6,	—	2
Pellerin	—	29,	—	8
Providence	—	7,	—	4
Thuận-Hóa	—	31,	—	3

THI BẰNG THÀNH-CHUNG

(DIPLÔME d'E. P. S. F. I.)

(1ère session)

(Đi 34, được vào oral 15, đậu 10)

THI DIỄN-THUYẾT VỀ LỄ KỶ-NIỆM LYAUTEY

(COURS d'ÉLOQUENCE SUR LYAUTEY)

Cả thảy 8 giải, Phú-Xuân được 3 giải

Vậy các học sinh muốn lựa một trường để học, nên xem và so sánh các con tỷ số trên nầy.

PHÚ-XUÂN HỌC-HIỆU
cẩn cáo

COURS DE VACANCES

(*Lớp nghỉ hè*)

(Từ 1er Juillet đến 31 Août)

Dạy đủ các lớp

VIỆC TRONG NƯỚC

Người có học chẳng nên thế !

HUẾ. — Chiều mồng 4 tháng 6 (23 Juin 1936), một cô nữ học sinh đi chơi Đông ba mua đồ ăn mồng 5. Lúc cô là đang đứng mua đường và đậu, có 4, 5 cậu trai (chừng cũng học sinh), xô xát chạy đến và đề xô đẩy phải cô ta, cô ta giận bảo : « Cái gì thế ? » Các cậu không lớn, con bông đùa một cách bất nhã. Cô ấy tức mình vừa đi vừa mắng ; các cậu không biết xấu lại còn kiếm cách gỡ rối nữa kia.

Lối đùa cợt lẽ do, các cậu nên chừa đi.

Thấy

Nạn xe đạp

Độ 6 giờ chiều ngày 25 Juin nầy, cậu Hồ Be 11 tuổi, con trai ông Hồ Mai người ở làng An cựu, đương đi chơi trên đường Forçant, khỏi nhà máy đoạn một đoạn, thì gặp một cậu học sinh khác, nên cậu Be cùng đường lại bên vệ đường nói chuyện. Vừa lúc đó Trần Lộc cũng người làng An cựu, cỡi chiếc xe đạp đi ngang đó, lại gặp một người đàn bà đi đường cố luồng cuống mắt, Lộc cố tránh người đàn bà kia, chẳng may xe đâm nhằm cậu Hồ Be té nhào, gẫy xương vai bên hữu và lằng đầu gối bên tả.

Được tin, cha mẹ cậu Be liền chạy đến nơi. Trần Lộc là anh một Lộc cũng tội và chạy tới, nhưng sợ với vụ không ông Hồ Mai, xin chịu bồi tiền xe cộ và thuốc men đến lúc cậu Be lành mạnh. Ông Hồ Mai nghĩ tình người làng xóm với nhau, nên xuất tiền thuê xe chở ngay cậu Be ra bệnh viện Huế, xin vào nằm hạng nhì thì để điều trị.

Y Y

Trộm !

THỪA-THIÊN. — Hồm 2 tháng 6 ta (20-6-36), tại làng Triều sơn trung, huyện Hương trà, quân trộm đến nhà cô thượng Bùi (cô Hai) hạ vách vào nhà, khuân mất áo xống và đồ vật, tính giá ngót trên 100$, đến sáng mai 8 giờ chế nhà mới hay.

Một tên rắc, ta là đã vào buồng trong mà đồ đồng, tâm sự ngủ sự và mâm nồi đều được khỏi mất.

Làng có liêm canh, có cắt tuần đánh đi canh như các làng khác, song không có được một bương kiểm như mấy năm trước để chăm nom việc tuần phòng, thành thử tuần dinh không làm tròn nổi phận mà kẻ gian giảm tung hoành như thế.

Sáng mồng 3 lý trưởng đã đến lấy biên bản và làm đơn trình quan địa phương.

Biết rồi

Về việc lập thêm lớp học ở trường Khuông-phò

Tổng Khuông phò (Quảng điền) có một trường Sơ đẳng, số học trò đông đến 126. Tổng ấy, kể dân số 3 355 người, như vậy là trên 31 người mới có một đứa trẻ được bảo nạnh cầy sách đến trường. Mỗi năm không biết bao nhiêu con em xin học mà trường hết chỗ, phải ra về ôm cái dốt.

Thấy tình cảnh ấy, những nhà hằng tâm trong tổng, góp nhau được 785$ để trên nhà nước mở thêm lớp vào trường đó, đặng dung nạp một ít trẻ con thất học. Với cái số tiền ấy, họ đã làm đơn xin quan trên nhậm làm đó một cái trường hai phòng, sẵn đã bàn ghế ; nếu khi làm, thiếu bao nhiêu tiền, họ lại góp thêm để làm cho đủ (có ký giấy cam đoan).

Đã chín tháng nay, chưa thấy quan trên cho phép, họ rất xông lòng trông đợi. Nay nghe quan trên định sang năm 1937 mới cho phép dựng trường, thì họ rất lấy làm ngã lòng. Vì để chậm trễ thì lòng sốt sắng nơi phần đông sẽ nguội lần mà trẻ con cũng lớn tuổi lên. Mong quan trên soi xét mà cho phép sớm cho.

Dân

Leo cây té bị thương nặng

Khi 5 giờ sáng ngày 26 Juin nầy, Lê Tựu làng An ninh, huyện Hương trà, thuê tên Ut 20 tuổi, cũng người làng, leo lên cây hìm bịp trong vườn của Tựu để hái trái đem đi bán. Lúc Ut đương leo lên một nhánh cao, chẳng may nhánh ấy gẫy, bị té từ trên cao xuống, nằm bất tỉnh.

Lê Tựu kinh hoàng, không biết tính sao, nhờ có mụ Điểm ở gần đó, bảy cho thùng người chở ngay Ut xuống bệnh viện Huế cấy cứu. Nhờ quan thầy thuốc cứu cho khỏi chết, nhưng Ut vẫn còn nằm mê mang, xem ra bịnh tình cũng nặng.

P. S

Đòi dân tình nghi

THANH-HÓA. — Quan phủ Nông cống vừa mới đổi, M. Phạm Nghị được phái quyền chức ấy, thì liền có trát đòi hết thảy những người tình nghi trong hai đến phủ đường, rồi dọa và bắt nguyệt điểm nọ kia.

Trong những người tình nghi ở hai Nông cống có ông cử Nguyễn Sơn ở làng Phương khê, hiện đi tu ở chùa, để phong Tăng cang hòa thượng, cũng bị đòi, mà trong trát có chữ chường đường hậu chất công khẩu.

Cụ Tăng cang nầy có ân chính trị về lớp trước (năm 1908.. Sau khi ở Côn lôn về cũng chân mũi trên tục mà lên chùa đi tu đã trên 25 năm nay ; từ lúc ở chùa đến nay, quan trên không ai hỏi đến gì cả. Nay thấy giấy quan quyền phủ đòi nghiêm nhặt như vậy, nên cụ có đem giấy trình quan Tổng đốc Thanh hóa Nghệ quan Tổng đốc cho cụ rõ.

P. V.

Chủ thập đánh bắc cứu vì tội say

QUẢNG BÌNH. — Hồm 13-6-36, tại phố lỵ Quảng bình, có cuộc phát phần thưởng cho học trò. Các phụ huynh đến xem đông.

Cửa Lò làng Kim nại cũng đi dự cuộc lễ nhưng ông ta là bọn thiếu niên Lưu Linh, uống nhiều choáng mất, lối 5 giờ sáng xách đồ vào phố xem, đi bỗ xiêu bỗ ngã ; tình gác (cũng tên Lê) thấy gai mắt, đẩy ông ta ra, ông ta trở tay đánh thập Lê một bạt tai, thập Lê đánh trả lại và xô mấy bọn xâm vào đánh nữa. Nghe tin, người làng và em ruột ông cứu vào xin lỗi, rồi cõng ông ta ra quán nằm nghỉ.

Cuộc vui sáng, một phần phụ huynh an bận lái xái tới dự cũng bị xua đuổi. Xin miễn phê bình.

Mẫn-thế sinh

Lời than phiền trong bọn lính FAIFOO

— Quan một Vinay trực chỉ đều Ao điểm, mới đổi về Faifoo trên một tháng nay.

Hiện bọn lính ở Faifo có nhiều người than phiền về cách đối đãi của quan như phạt, đánh, con sai trình bao việc gì thì không xét rõ đầu đuôi mà xử phạt v. v.

Luật nhà binh là nghiêm nhặt ai có phạm đều lỗi tội phạt, nhưng phải cho công bình thì người dưới mới phục mà khỏi riêng bất bình.

Nỗ chuyện

Lập hội buôn bấp

QUẢNG NAM. — Ngày 15-6, tại tỉ phiên ở tỉnh thành Quảng nam (tuân theo lời sức của quan) có hơn 400 điền chủ ruộng bấp và mấy phủ huyện, nội họp để nghe ông tây chủ nhà Ngân hàng Đông dương giải bày điều lệ về việc kêu cổ phần lập một hội Coopérative để buôn bấp và để giúp đỡ điền chủ.

Khi nghe nghe ông tây nói về việc lập hội, vì đông và không có chỗ, nên bề đông người ngồi không có trật tự, ồn ào cũng quá.

Lần sau có họp nữa, lựa ngày nghỉ mà mượn một lớp trường học liệt ghế bạc cho người đến nội và dự thính, chơi là mấy ông già đi đường xa có chỗ ngồi nghe thì tiện hơn.

V. nh.

Mong mở thêm lớp học

Trường phố Thăng bình đã có lớp nhì đệ nhứt niên từ năm ngoái, học trò có chỗ học, phụ huynh đều lấy làm mừng. Nay nghe tin qua năm sau mới có lớp nhì đệ nhị niên, thì học trò đều thất vọng, nếu tin ấy quả thật thì 50 học trò lớp nhì đệ nhứt niên năm nầy phải đành vẻ gác bỏ sách vở vào tủ. Vậy nhờ ơn chánh phủ chiếu cố mà mở tiếp lớp nhì đệ nhị niên. Mong thay !

M. Nhân

Ai trộm cái va ly ấy ?

QUẢNG NGÃI. — Cậu Võ làng Đạo, quan làng Nhơn lộc, tổng Hành cận, huyện Nghĩa hành, học đệ tứ niên trường Quốc học Qui nhơn, vừa thi đậu ở Huế. Chiều ngày 17-6-36 cậu về tới chợ Chùa, thuê xe tay số 153 đo lên Giỏi kéo. Cậu có chở theo một cái rương chuông và một cái va ly. Theo cậu nói, trong va ly có chứa sách vở và 3 bộ áo quần tây, 1 cái giấy căn cước, cộng giá bạc ước 10$00...

Lúc đến đầu đèo Ko-gió thuộc bộ làng Kỳ thọ, vừa tối chang vạng, lên Giỏi không chịu kéo qua đèo, cậu bất đắc dĩ phải ghe vào nhà cửu Liên bên đường nghỉ lại, sáng sớm dậy sắp đi, thì cái va ly đã biến mất ! Cậu thẳng tới huyện Nghĩa hành viết tờ kêu bằng, quan huyện sở phái lính nha về làng Kỳ để xét. Sớm mai ngày 19-6-36, người lính nha và hương lý sở tại đã kiếm được cái va ly dấu ở nơi bụi gần nhà cửu Liên giải nạp về nha, trong có mất đồ.

Bọn xe tay đi vào đường nhà quê, hay có chuyện lôi thôi lắm !

D. Á

Nhìn được đạo tặng, sao lại bỏ lơ ?

Phó trưởng Thổ, ở làng Phú vinh, tổng Hành trung, huyện Nghĩa hành, ngày tháng hai năm nay có bị mất trộm tính trên 30$, có hằng với lý hương đó tại, song không thấy manh mối gì. Ngày 12 tháng tư ta (1-6-36) vợ phó trưởng Thổ ra chợ Chùa, thấy người chị rột của tên Hớt (Hớt là bọm đã ăn nhiều lần, người làng Tân bình), có đeo trong mình mấy bộ hột huyền chuỗi, mà vợ Thổ nhận chắc là đồ của thị mất trộm ngày tháng 2 trước kia, bèn sẩy lại níu người chị lên Hớt là làng. Làng sở tại bao huyện, quan cho chánh tổng đoàn Trần Khiết về lấy cung tiếu, phiên tra về nhà, từ ấy đến nay mà chưa thấy dại xét.

N. D.

Thủ đoạn bác lính bô lít

QUI-NHƠN. — Quinhơn là một tỉnh thành đông đúc, trừ ra những người sang giàu có thì thuê phố xá mà ở, hàng lớn lao, ngoài ra có những người nghèo khổ, trên vai một cái gánh, hoặc cháo, hoặc bún, hoặc bánh trái, hoặc che, hoặc phở, vân vân, nghề nầy đeo rong các đường phố chạy ngã nầy nọ để bán, may ra ngày được lời ít, 2 xu

(Xem qua trang 3 cột 5)

Mỏ Vàng-danh ở Haiphong lại sụt nữa !

Mới biết được 5 người chết và 18 người bị thương

Mỏ than Vàng-danh ở Haiphong sụt, giết mấy mạng, T. D. đã đăng số vừa rồi. Thì nay báo *Đông pháp* lại có tin mỏ ấy vừa mới sụt một lần nữa vào lối 12 giờ đêm 21 Juin, số người chết còn nhiều, nhưng mới biết được 5 mạng ; còn số bị thương thì 18 người, trong có 1 người bị nặng.

Mỏ than nầy sao mà sụt luôn ! Đời của lao động nó mỏng manh quá !

Những nhà buôn nên tính thử

Thuốc ĐỎ-MẮT hiệu chữ « NHỰT » :

1 bao	0$02
18 bao	0$20
150 bao	2$00
400 bao	4$00
1000 bao	8$00

Giá như thế mua về bán đi bán lại 5 7 lần mà vẫn cứ lời.

Tiền mua thuốc gởi cho

M. ĐẶNG-THỤC

NHÀ THUỐC HO

THANH - PHONG

TAMKY (Quảng nam)

NHÀ THƯƠNG TƯ

NGUYỄN-TĂNG-CHUẨN

Y SĨ tốt nghiệp tại Đông - Pháp Cao Đẳng. Nhà ở trước mặt nhà « bằng Chợ-Cồ »

QUINHON

Người bệnh hoặc đến khám bệnh xin đơn mua thuốc uống, hoặc hằng ngày đến chữa, hoặc nằm tại bệnh viện. Có phòng ngăn nóc sạch sẽ để cho sản phụ nằm nơi, để cho bệnh nhân nằm điều trị.

Giờ khám bệnh { sáng: 8h đến 11h30 ; chiều: 3h đến 5h

Thứ nhựt, ngày lễ, nghỉ buổi chiều. Khi cần muốn mời đến nhà thăm bệnh thì giờ nào cũng được.

LẬP-CHÌ PHÁT-LÂNH-TÁN

HIỆU CHỮ THỌ

CHUYÊN TRỊ :

Cảm, cúm, nhức đầu, sổ mũi, nghẹt mũi, thương - hàn, sốt rét, trong mình ê-mỏi.

Hằng vạn người dùng đều công nhận là thuốc hay mà rẻ

Một bao có 3 gói giá 0$10.

Trử bán tại các nhà Đại-lý :

Thuốc Chứ Thọ - Dầu Chứ Thọ - Dầu Tứ Qui

NHÀ THUỐC VĨNH-THỌ TOURANE

https://tieulun.hopto.org

Sữa
NESTLÉ
HIỆU CON CHIM

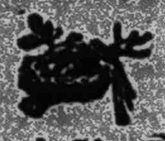

Sức Khoẻ Của Trẻ Con
Nhiều Chất Bổ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh các nhà thương binh và các trường học (Lycées) ở Khắp Đông-Dương

— CÁI THÊ —

SỐNG MỘT TRĂM TUỔI

Sống đến 100 tuổi mà không rụng răng thì thế biết chừng nào! Bởi vì hay dùng thuốc chữa đau răng (Cô-xỉ-tân) của Hải-ngọc-Đường để mài răng, cho nên mới được như thế. Thuốc này là một món thuốc gia truyền, kinh trị trải mấy đời nay, chữa chân răng lở ngứa, sưng đau, chảy máu, lung lay, sâu ăn, răng vàng khè, miệng hôi v. v.. Già trẻ đều dùng được cả. Người thường dùng thuốc này để xát răng thì không khi nào bị đau răng. — Mỗi bao giá 0$17.

Bán tại:

Thanh hóa: Mr Di-long, 71, Phố Lớn — Vinh: Mr Vĩnh-hưng-Tường, 77, Rue Barrat. — Huế: Mr Vĩnh-Tường, 51, Rue Gia-Long. — Saigon: Mr Thanh-Thanh 120, Rd de la Somme. — Hanoi: Maison Đông-Tây, 189, Rue du Coton.

Mua buôn tính giá đặc biệt và khỏi phải chịu tiền cước. Nhận hàng theo đơn hàng, giao ngân (contre-remboursement) — Tư giấy cho:

Mr. NGUYỄN-HUY-CỪ, Tổng phát hiệu thuốc HẢI-NGỌC-ĐƯỜNG, Hàng-hòa THANH-HÓA (Annam).

Đại-lý

Cần đăng gấp đại-lý bán RƯỢU MẠP (alcool indigène), SAVON và GẠO trong các tỉnh Trung-kỳ.

Do nơi:
M. JEAN PELLEGRINI
Directeur
52 - 54, Boulevard Kitchener - SAIGON

CHO KHÔNG QUYỂN SÁCH

Người và Ma

Quyển sách nhỏ dày 52 trương, thuật chuyện một chàng thanh niên kết bạn với ma. Nhờ hồn ma dẫn chàng khi lên cung trăng, khi viếng cảnh người chết, chỉ rõ đâu là Thiên-đàn là Địa-ngục.

Người chết rồi đi đâu, ở vào cảnh nào. Kẻ có tội bị hành phạt làm sao. Còn làm chuyện ly kỳ huyền bí, xem quyển sách này rồi, không khác nào một cảnh tiên và viếng được một Địa-ngục. Sách này cho không cho những vị nào mua một món thuốc hiệu «Nhành-Mai».

Thuốc dán (Con Rắn) giá 0$10

Thuốc Chỉ-Linh giá 0$10, trị con nít Nóng và Ban.

Thuốc ho (Bảo-Bửu) giá 0$10.

Thuốc xổ (Nhành-Mai) giá 0$10. Và các món thuốc hiệu «Nhành-Mai».

Khắp nơi có bán và có cho sách.

HUẾ: do nơi VIỄN-ĐỆ
11. Quai de la Susse

CON NÍT ĐAU BAN
THUỐC NÓNG VÀ BAN
CHỈ - LINH
HIỆU NHÀNH-MAI

Trị bệnh ban và nóng lạnh, riêng cho trẻ con đang (hay có cảng), giá 0$10

Thuốc «Chỉ-Linh» này hết sức hay, của một nhà chuyên môn, bấy lâu chỉ nhờ có một món thuốc ấy mà làm nên sự nghiệp. Vì nghề được muôn ngàn người tặng khen là thần dược, nên tôi đến nài nỉ xin làm đại lý phổ thông thuốc này khắp cả Đông-Pháp hầu cứu bệnh trẻ con. Trẻ con mắc phải chứng ban đỏ, ban trắng, ban đất, no hơi, cảm gió nhức đầu xổ mũi, hay khóc đêm, đổ mồ hôi trán, ít ăn, buồn bã, biếng ăn biếng ngủ. Dùng thuốc này trong ba gói là công hiệu nghiệm phi thường, giá mỗi gói 0$10. Khắp cả Đông-Pháp đều đều dùng có bán, nơi mấy chỗ bán thuốc hiệu Nhành-Mai đều có bán. Mua sỉ do nơi NGUYỄN-VĂN-LƯƠNG, Pharmacie Nhành-Mai, 298, Paul Bianchy Tân-Định — SAIGON. Huế: VIỄN-ĐỆ, 11 quai de la Susse và các chỗ bán đều Khuynh-Diệp.

XỔ SỐ QUỐC TRÁI

Lần thứ 57

(ngày 2-6-26 tại Hanoi)

S5 9c.485 trúng 10.000$
S5 28.862 trúng 1.000$

12 số trúng 500$:

3c8	5 723	26 21c	35.852
43.8o1	74.32c	74.83c	86.56c
88.16c	93.7o7	95.158	122.712

Những số sau này được 100$:

68	10 116	18 571	27 883	36 969
354	10 294	18 607	27 787	36 447
538	10 634	18 719	27 855	36 653
561	10 840	18 853	27 997	36 666
662	11 226	19 099	28 129	36 888
916	11 400	19 227	28 146	36 977
967	11 584	19 404	28 157	37 001
1 414	11 637	19 498	28 237	37 065
1 844	11 678	19 586	28 306	37 075
1 898	11 683	20 019	28 462	37 239
1 918	11 773	20 163	28 621	37 350
2 815	11 774	20 385	28 782	37 671
2 510	11 781	20 591	28 803	37 789
2 842	11 812	20 767	28 976	37 833
2 907	11 850	21 099	29 094	37 883
3 010	11 936	21 140	29 171	37 904
3 154	12 053	21 370	29 204	37 920
3 218	12 333	21 401	29 221	37 968
3 483	12 403	21 438	29 308	38 050
3 600	12 468	21 466	29 315	38 136
3 733	12 545	21 601	29 395	38 320
3 863	13 081	21 641	29 420	38 354
3 946	13 226	21 718	29 423	38 466
4 250	13 385	21 956	29 476	38 494
4 327	13 482	22 161	29 483	38 690
4 422	13 541	22 376	29 804	38 793
4 454	13 570	22 483	29 859	38 798
4 527	13 742	22 523	29 997	38 986
4 778	13 762	22 530	30 416	39 088
4 895	13 804	22 724	30 447	39 416
4 933	14 489	22 740	30 628	39 442
4 998	14 621	22 921	31 177	39 541
5 170	14 656	23 033	31 201	39 742
5 184	14 685	23 077	31 469	39 809
5 190	14 757	23 443	31 527	40 048
5 260	14 767	23 482	31 570	40 321
5 469	14 783	23 559	31 595	40 477
5 733	14 839	23 628	32 142	40 492
5 940	15 154	23 927	32 612	40 716
6 021	15 189	23 928	32 729	40 969
6 083	15 256	23 974	32 806	41 177
6 096	15 487	24 258	33 060	41 479
6 246	15 474	24 316	33 084	41 465
6 489	15 495	24 564	33 143	41 556
6 562	15 653	24 832	33 317	41 607
6 847	15 656	25 227	33 735	41 648
6 985	15 955	25 246	33 759	41 772
7 001	16 069	25 366	33 896	41 808
7 071	16 588	25 782	33 963	41 898
7 385	16 688	25 809	34 087	42 178
7 573	16 702	25 838	34 108	42 238
7 600	16 778	25 920	34 157	42 310
7 903	16 789	26 092	34 302	42 327
8 011	16 846	26 116	34 323	42 329
8 024	16 949	26 174	34 768	42 394
8 168	16 970	26 269	34 836	42 635
8 390	17 040	26 300	35 044	42 784
8 502	17 064	26 327	35 090	42 817
8 599	17 413	26 333	35 236	42 859
8 665	17 480	26 370	35 388	42 888
8 979	17 528	26 467	35 562	42 994
9 159	18 196	26 588	35 591	43 056
9 551	18 240	26 863	35 721	43 143
9 715	18 833	27 158	35 723	43 230
9 738	18 347	27 206	35 837	43 243
9 928	18 356	27 257	35 902	43 632
9 976	18 563	27 472	35 945	43 718

(Còn nữa)

NGHĨA CŨ TÌNH XƯA

Ngày nay trên khắp cõi Đông-Pháp ai cũng biết chỉ có một thứ dầu MÂN-TÀ KHUẤT-THẦN-THỊ là được công chúng hoan nghênh, vì chất dầu vừa tốt, mùi dầu vừa nhẹ, trị được bá bệnh.

BÁNH SÁN BÔNG BÍ KHUẤT THẦN THỊ

Trẻ em mắc bệnh cam tích chỉ dùng thứ bánh này thì được lành mạnh ăn chơi.

Qui ngài mua buôn, mua lẻ do nơi Tổng đại-lý KIM-HƯNG, 88, Cantonnais FAIFOO.

NGƯỜI LẠ CHUYỆN LẠ

Một ông già chỉ khóc, ăn, ngủ

Ở nước Serbie (Tây-du Âu) có một ông lão tên là Dây lợi mễ nhi, người có tánh hoạt kê, cả đời vui cười, người ta cho ông ta là phái «Lạc thiên».

Trước đây 3 năm, trong đêm về ngày Thánh đản Gia tô, ông ta bỗng nhiên ngồi khóc ròng rã suốt cả đêm lẫn ngày, rồi chiều lại ăn rồi là ngủ. Giấc ngủ ông ta lạ lùng làm sao, chỉ trừ khi người nhà thức giấy ăn cơm ra, không có việc gì khác, ăn rồi là ngủ.

Năm trên vạn Alexamdre bị ám sát ở Marseille, người nhà nhân lúc ăn cơm, mách tin cho ông lão hay, có ý mong vì sự kích tích ấy mà đổi con ma ngủ của ông đi chăng.

Quả nhiên, nghe cái tin sát đánh ấy, ông ta tỉnh giấy khóc, vừa khóc vừa đi thẳng tới mộ vua Alexamdre ngồi khóc, khóc luôn 4 ngày và 12 giờ, rồi trở về lại ngủ, nhưng sau trận khóc nầy, ông ta hồi phục nguyên tánh, hành động như ngày thường trước.

Cái bệnh ông lão nầy, các nhà danh y chưa tìm ra nguyên nhân vì sao.

Gần đây ở Nhật-bản phát hiện cái bệnh ngủ, thầy thuốc khảo nghiệm cho là tại khí hậu thay đổi khác thường. Cái bệnh lão ở Serbie, chỉ «ăn, ngủ, khóc» nầy, họ chưa tìm ra bệnh căn.

Ở Serbie chỉ có một ông lão có bệnh lạ ấy, đời lấy làm lạ, chớ ở xứ Cổ-việt ta thì cái bệnh «ăn, khóc và ngủ» kia chung cả già trẻ lớn bé, thôi vô số, mà thuở nay cũng chưa ai tìm ra phương thuốc chữa, nhưng quen rồi không ai lấy làm lạ. X.

Một nhịp mượn cớ tiêu tiền dân

Thường năm theo lệ cũ lưu truyền như Nguyên-dán Đoan-dương (ngày tết và mùng năm) các làng tổng có tết quan v. v..

Ngày nay phần đông các quan phụ mẫu có yết thị hoặc truyền lệnh cấm không cho đem lễ vật vào cửa quan. Vậy mà hào lý cứ giữ thói cũ «cấm lễ tết quan».

Như lễ mùng-năm nầy, có làng tết quan không nhận — trừ có ngài nhận — mà làng vẫn xét vào sổ chi, có hoàn lại cho dân dân. X.

THƠ-TÍN

Ô. G. R. làng Cam hải Phanri

Được thơ và bản sao đưa rồi, song người lý trưởng kia phải ký và đóng dấu vào bản sao ấy mới được. Khi đưa đơn quan trên trả lời thế nào, sẽ đăng luôn thể. T. D.

VIỆC TRONG NƯỚC

(Tiếp theo trang 2)

hay là một đất, còn ngày nào bắt không được thì đem về vợ nhàng cùng con hễ hễ ăn với nhau, thế là ngày ấy phải chịu lắm!

Vì sự lợi lộ cá nhân, nhưng phải có một ngày 8302 đã nếp tiêu thuế chạy, đến với phường nghèo khổ ấy, ai chẳng đã lòng thương.

Vậy mà có bao kẻ hà hà lắm thay, thường làm nghiệt, đất với bọn đi bắn chim, chó phải v.. v.. hễ một chút là bắn đăng rot cặt bộ mà hễ trên đầu hễ xuống, cả hai lấy mũi đây tây mà đẹp mặt đó, trông rất thảm thương; mà nếu hai bên phố ai thấy những sự gai mắt ấy đến can thiệp vào thì bắn mảng chuốt.

Hiện bọn dân nghèo nầy nhiều tiếng than phiền. Mong nhà chức trách trừ cái tệ lạm quyền đánh người ấy cho họ được nhờ.

Người trông thấy

Nên có một bệnh viện

PHÚ-YÊN. — Hạt Eo Hai, từ khi có đường xe hỏa tới nơi, dân sự đông đúc, nhưng khi đau ốm không có nơi xin thuốc.

Mấy lúc đường xe hỏa đương làm, có nhà cho thuốc của sở hỏa xa, cứu giúp công nhân, mà đến nỗi hai tổng Xuân-phong, Xuân đài cũng tới đó xin thuốc, tối tiếp; sau đường xe hỏa thành rồi sở cho thuốc cũng dẹp. mỗi khi dân chúng tới đau ốm gì, phải đi đến 26, 30 km mới tới nhà thương Tông sân. Như bệnh nặng, nhà giàu có thể đi được, còn dân nghèo không tiền phải nằm chịu!

Mong chánh phủ thương đến dân nghèo hai tổng Xuân phong, Xuân đài mà đặt tại La hai một sở cho thuốc (Infirmerie).

Mong lắm! Dân

Vì sao làng lại không nhận?

BÌNH THUẬN. — Người Học ở làng Phú long (Hàm thuận) đời ông nội y có tạo 2 sở đất, sau có cúng cho làng Phú long 5 cho cất nhà công, còn lại bao nhiêu thì Học hồi nghiệp chế thuế cất nhà ở, lấy tiền phụng tự, biết có bộ điền có cựu văn khế.

Kỳ đạc điền tư bộ nầy, Học có xin làng nhận khai mà làng không chịu nhận, nói đất ấy sung công. Học có đơn kêu nhiều lần mà chưa mong xét xử. Hiện có đơn kêu bộ.

Đất mua có giấy tự, cúng cho làng bao nhiêu có giấy mực, còn lại thì của sở hữu, sao làng không nhận?

Bồ chuyện

Quý Ông Quý Bà Mắc Bệnh

không luận mới phải hay lâu kinh-niên, nếu muốn khỏi đặt mọi tiền mua chăng thì xin gửi ngay thư về mua thuốc tại Đại-Bảo-Đường 22 rue des Médicaments à Hanoi, vì Bảo-đường có nhiều phương thuốc gia-truyền, đã kinh-nghiệm lâu đời, hiệu-hiệu thần-diệu vô cùng lại có nhiều vị danh-y lão-thành cải bệnh chế thuốc. Thần-diệu nhất là các phương thuốc trị Phong-hãi, Trùng-nhọt, Đau phổi, Đau cuống họng, Đau ngực, Ho kinh-niên, Ho lao, Thổ huyết, Hen, Xiễn, Lên kinh-niên, Tim la, Di mộng tinh, Động kinh, Kinh phong, Tỳ hư, Đau lưng, Đau mỏi kinh niên, Đau dạ dày, Đau bụng kinh niên, Phòng tích, Đau tai, Sâu răng, Bất, rất ngủ được, Phù bàng, Đặc bí, ho sốt, Cảm cảm, Kinh không đều, Mụn nhọt..., nam đoàn quyết là tử Bắc chí Nam, không dân có thuốc hay bằng, nên đã có nhiều người mắc bệnh khó khăn 5, 10 năm, dùng thuốc Tây thuốc Bắc mà vô hiệu, sau dùng thuốc của Bảo-đường, đều được mau khỏi dứt căn, thọ khen ngợi rất nhiều. Tây cần ngại muốn hỏi chi, xin cứ gửi thư về, Bảo đường xin trả lời rất minh bạch ngay.

Hay cần bạch!

ĐẠI-BẢO-ĐƯỜNG 22 Médicaments HANOI

Dùng sữa
"LE GOSSE"
Sữa «LE GOSSE» rất bổ cho tất cả mọi người: có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.
Bao thầu cho Nhà - nước năm 1932-1933

Lycées, Colléges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... à Saigon.

Có bán trong các tiệm tạp hóa ở Đông-Pháp.

HIỆU GIẤY XANH: *Giá mỗi hộp* ..... 0$30

Đại lý:
ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES
HUE — TOURANE — QUINHON

BÁ TƯỚC MÔNG = THẾ = TÔN

(LE COMTE DE MONTE-CRISTO)

PHÁP-QUỐC LỊCH-SỬ TIỂU-THUYẾT

Tác-giả: Alexandre Dumas — no 52 — *Dịch-giả:* Nam-Son

«Tuy nhiên, chàng tự nói, nếu Bột-gia đến đây và tìm thấy kho vàng ngọc, thì người là một người dễ xem nước Ý-đại-lợi như cây cải, dễ dành ăn lần từ lá, há lại không biết dùng thì giờ hay sao mà phí tol thì giờ của người mà đặt các viên đá kia lại chỗ cũ kia.

«Thôi, ta hãy xuống xem.

Nói rồi, chàng bước xuống miệng đọc thăm thì chữ có lẽ.

Xuống được một đồi, chàng thấy có ánh sáng xanh xanh, chớ không phải tối tăm và hôi ẩm như chàng đã tưởng khi còn đứng trên miệng lỗ; không-khí và ánh-sáng vào hầm ấy không phải chỉ do miệng hầm mà còn do các lỗ nẻ đá ở dưới nữa; đứng dưới nhìn ngang qua các lỗ nẻ ấy có thể thấy cây lá, rêu cỏ ở trên mặt đất được.

Ở mấy giây dưới hầm, trong cái không khí mát mẻ thơm tho chớ không phải hôi ẩm ấy, Đăng-Thê với đôi mắt quên nhìn trong bóng tối, tìm ra ngay các góc xa hơn hết, và biết cái hầm ấy bằng cẩm-bạch, sáng như ngọc.

Chàng vừa mỉm cười vừa nói:

— Có lẽ đó là kho vàng ngọc của Hồng-y Ba-da chớ gì?

Nhưng chàng nhớ lại tờ di chúc mà chàng đã học thuộc lòng kia. Trong tờ di-chúc ấy có viết: «Từ cửa thứ hai, trong góc xa hơn hết».

Đăng-Thê mới qua cửa thứ nhứt, còn phải tìm cho ra cửa thứ hai.

Chàng đứng nhắm hướng: cửa thứ hai chắc ở thâu đến tận giữa hòn đảo, chàng nhìn các lớp đá, rồi khỏ thử mặt đá mà chàng nghi là để trấm cửa thứ hai ấy. Có tiếng dội tỏ mặt đá ấy không dày gì lắm.

Đăng-Thê cũng như Bột-gia, là người biết tiết thì giờ, không chịu làm việc vô ích; chàng khỏ thử các viên đá gần bên đó, lại động dầu sáng xuống xem, moi cát ở mấy chỗ mà chàng nghi, nhưng không thấy gì cả. Thế rồi chàng gỏ lại mặt đá có tiếng dội kia.

Có một đều rất lạ, là hễ gỏ một cái, thì lớp nhựa giống như thứ sơn mà người ta thường dùng để sơn vách, tróc ra và rơi xuống dưới chưn viên đá từng mảnh nhỏ, để lòi ra một thứ đá hơi trắng và mềm. Thế là biết người ta trám cái cửa thứ hai của cái hầm kia với một thứ đá khác, rồi bôi nhựa lên để làm cho giống với các viên đá kia.

Đăng-Thê bèn trở dầu nhọn của cái cuốc mà đập vào viên đá ấy thật mạnh, làm thủng một lỗ sâu chừng một ngón tay.

Chỗ ấy chính là chỗ phải moi tìm.

Chàng moi tìm, nhưng không thấy gì cả. Chàng bèn để cuốc xuống đất, rút khăn lên lau mồ hôi trên mặt rồi trở ra sáng tự nói là để xem thử có ai rình xem không, nhưng kỳ thiệt là vì chàng nghe như muốn chết ngột.

Trong đảo vắn không một người; ngoài biển, ngoài xa, lơ thơ một đôi chiếc thuyền chài.

Đăng-Thê từ sớm đến giờ chưa ăn uống gì hết, nhưng trong lúc nầy còn ăn uống gì được chớ! chàng hớp sơ một ít rượu rum rồi chun trở vào hầm đá, lòng càng thêm vững chắc.

Cái cuốc khi hồi chàng nghe nặng bao nhiêu, thì bây giờ chàng nghe nhẹ bấy nhiêu; chàng đỡ nó lên không khác gì đỡ một cái ngòi bút, rồi tiếp tục công việc.

Đập vào đá một vài cái, chàng thấy ngay rằng các viên đá chồng chất với nhau và trét thứ nhựa đã nói trên. Chàng bèn đút lưỡi cuốc vào một đường mi có hơi hở mà nạy sơ, viên đá lăn ủ xuống dưới chưn chàng.

Rồi đó chàng lần lần nạy các viên đá khác; các viên đá sau, viên nào viên nấy rơi xuống gần viên đá trước để lòi một lỗ trống, rộng chừng như Đăng-Thê có thể chun mình vào được. Nhưng chàng có chun vào liền đâu; chàng đứng suy nghĩ một hồi đã, rồi mới bước vào hang thứ hai.

Hang thứ hai nầy thấp hơn, tối hơn, vì ánh sáng chỉ do cái lỗ mới moi ra kia mà dọi vào thôi; vì thế mà thêm có mùi khó chịu.

Đăng-Thê phải đứng chờ như đã nói, là chờ cho không khí ở ngoài vào, cho dễ thở rồi mới bước vào vậy.

Ở phía tả lỗ hang ấy có một góc sâu và tối mờ mịt.

Nhưng như đã có nhiều lần, với mắt của Đăng-Thê không có bóng tối.

Chàng nhìn cái hang thứ hai; hang nầy cũng trống trơn như hang trước.

Kho vàng ngọc kia, nếu quả có, thì chắc ở đâu trong góc tối nầy.

Chàng quả quyết bước thẳng tới chỗ góc ấy, và ra sức đào lớp đất.

Cuốc đâm chừng 5, 6 cái, thì nghe tiếng sắt cụng với sắt. Chàng cuốc trái qua một bên, lại nghe tiếng khác. Chàng tự nói:

— Đây có lẽ là một cái thùng gỗ có dây sắt rịt ràng.

Trong lúc đó, có một cái hình gì đi ngang qua trước cửa hang, cái ngang ánh sáng mặt trời đương chiếu vào.

Đăng-Thê lọn lẽ để cuốc xuống đất, cầm súng trở ra. Chỉ là một con dê rừng nhảy qua cái hang thứ nhất và đương ăn cỏ gần đó.

Như muốn có bữa ăn ngon, thì dễ dàng biết giường nào; nhưng chàng sợ tiếng súng nổ sẽ làm cho người ta tựu lại.

Chàng đứng nghỉ một hồi, rồi đi chặt một thứ cây có dầu đem lại chỗ đống lửa của bọn buôn đồ lậu nhen và cây dương đó mà thắp, rồi trở lại.

Chàng muốn xem rõ từng ly từng tý các vật trong hang.

Chàng đưa ngọn đuốc lại gần chỗ lỗ chàng đào chưa xong, thấy quả là một cái thùng hình gỗ mà viền sắt.

Chàng cần cuốc dưới đất, rồi đào nữa.

Đào một hồi thấy lòi ra một cái thùng hình gỗ, chung quanh có viền sắt, ở giữa cái nắp có một cái gươm và một cái mão Hồng-y.

Không còn nghi ngờ gì nữa; chính là kho vàng ngọc đó rồi; chớ có ai điên gì mà chịu mất công, đem chôn tại chỗ nầy một cái thùng không bao giờ.

Đăng-Thê đào thêm một hồi, thấy lòi hẳn cái thùng ra; thùng có khóa hẳn hòi.

Chàng toan dở cái thùng ấy lên, nhưng dở không nổi.

Chàng lại toan mở ra, nhưng mở cũng không xong, vì khóa chặt quá.

Chàng bèn đút lưỡi cuốc vào cái kẻ giữa nắp cái thùng mà nạy; cái nắp nứt hai.

(Còn nữa)

Xâm chiếm một nước được lợi những gì?

(Tiếp theo trang 3)

Khi quan Ý kéo vào thành Addis-Abéba, họ liền ra lệnh buộc người A, nội trong thời hạn bao hôm phải nộp tất cả súng ống cho họ; để trễ là khốn. Lắm kẻ không kể gì lệnh đó, không nộp, nên ngày 9 Mai, nhà cửa đều bị khám xét lung tung, kẻ nào trái lệnh thì xử tử.

Về chuyện này, ông Adel, một vị chủ ngân hàng người Ac, nhà ở gần tòa lãnh sự Bỉ, có thuật: ngày 9 Mai ông đi có việc, đến khi về thì hay tin cả bọn ở giúp việc cho ông đều bị bắt cả. Ông ta tức, tới quan cai trị Ý phản đối, buộc thả mấy người ấy ra, thì họ bảo sáng mai ông trở lại sẽ hay. Nghe lời, sáng mai ông đến, thì ôi thôi! Cả bọn đã bị bắn chết dầy khi hôm!

Một cử chỉ hòa hạ của quân Ý sau khi vào thành A rồi, họ trò ngon thù vặt mới nực cười cho chớ! Nguyên trước khi A bị chiếm, một vị trưởng-sự có tiếng ở A, là ông Ato Aderra, có hiện bộ phản đối người Ý, đến lúc sa cơ nầy, ông bị họ ám sát tại nhà ông đương giữa ban ngày ngày 7 Mai. Lại ông Ato Terwa Tegau, là tay ngoại giao, cùng ông Belatin Kidam Mariam là tay cai quản nền giáo dục trong xứ, mà cũng là người chủ trương cuộc vận động của thanh niên A, đều bị cáo một cách dễ tức cười, bắt giam một độ cực khổ mới thả ra: Belatin Mariam bị một người dân Arménien cáo rằng cách đó 4 năm ông ta có rả nhiều người Erythréens tới chơi tại kinh đô A, và hứa cho bọn ấy nhập quốc tịch A. Bị cáo như vậy, nghe cũng thú tâm! Cả hai người được tha, mà lại bị buộc phải dự vào cuộc biểu diễn của đội quân do thống soái Badoglio cầm đầu, và phải chào theo kiểu quân phát-xít.

Ta xem vậy, Ý xâm A đã được lợi mà lại lên cai đà đầu, tội cho dân dân ở dưới mũi dây quân sĩ họ «Mát» thiệt!

M. M. thuật

Đĩa hát Phước-Cương mới!

Xuất bản tháng Juin 1936

Đều có Nam Phi giá chỉ có 2$00

Máy hát "DOUBLON" có 14 kiểu khác nhau:

Modèle 105, bàn rao hàng	12$00
— 705, hát 4 mặt rưỡi đĩa	14.00
— 805, hát được 8 mặt đĩa	18.00
— 805, hát 8 mặt đĩa có máy ngừng	18.00
— 1000 có máy ngừng, hát 8 mặt đĩa, kiểu đẹp	22.00
Đĩa cai tuồng, Annam chế [illegible]	1$00
— hát Quảng-đông, đĩa Triều-châu	1.50
— hát tây, đĩa đàn khiêu-vũ	1.50
— đàn tàu, điệu khiêu-vũ	1.50
— đàn hát điệu khiêu-vũ Nhựt-bản	1.50
— đàn ngũ âm, đĩa hát Lào	1.50

Quí ngài mua hàng, gởi thư-bảo giao ngân khỏi chịu cước phí, hãi mua-lục nơi bản-hiệu.

LÊ-VĂN-TÀI

Disques & Phonos

82, rue Georges Guynemer — SAIGON

Nên chú ý!!

Nên chú ý!!

Kính trình quí ngài rõ rằng kể từ ngày 15 Avril 1936, chúng tôi đã là chủ *Hiệu bào chế Tân-định*, số 22 đường Vassoigne ở Saigon Tân-định.

Nhờ cách sắp đặt hẳn hòi về việc gởi hàng, bản-hiệu có thể *gởi nhanh*, chúng được tất cả thứ thuốc và *giá tính rất phải chăng (gởi theo các chuyến tàu tốc hành* và bạn hàng *không phải tốn tiền đài tạm*).

Quí ngài chớ nên ngần ngại, cứ gởi thơ cho bản-hiệu; bản hiệu sẽ vui lòng gởi tặng một chai thuốc ho «SIROPAN» và quyển catalogue của bản-hiệu.

Xin quí ngài sẵn lòng chiếu cố cho, bản-hiệu lấy làm cảm tạ vô cùng.

HỒ-ĐẮC-ÂN

Bào-sĩ bào-chế,

cựu Lưu-chủ-viên các Bệnh-viện thành Paris

Chủ-hiệu bào-chế TÂN-ĐỊNH

22 đường Vassoigne SAIGON

ĐÃ SINH RA KIẾP Ở ĐỜI AI KHÔNG PHÒNG-TÍCH LÀ NGƯỜI VÔ DUYÊN

100 người có tới 99 người bị bệnh *PHÒNG-TÍCH*, lắm khi bị bệnh mà không hiểu bệnh gì, có đọc bài dưới nầy mới rõ:

Cơm no, rượu say, cọi bơm tính dục hoặc ăn no đi ngủ hay đi tắm nguội, nên thọ bịnh, gọi là bệnh *PHÒNG-TÍCH*, không phải đau dạ-dày, không phải đau bụng bình-thường.

Khi thọ bịnh: Thấy: ngáy hơi, tức ngực, tức ngực, chân cẳng, không-thiết đến, ăn chậm tiêu, bụng và bình bịnh, khi ăn uống xong rồi thì hơi g (ợ hơi hoặc ợ chua) khi tức bụng khó chịu, khi đau bụng, khi đau lưng, đau rên trên ngực, người không ngào ngạn, bước bỗ chân lag, bị ma nằm sắc mặt vàng, đa bụng dầy. Chỉ một vài lần:

PHÒNG-TÍCH

THẦN-DƯỢC «CON CHIM»

thắng đã chịu hoặc khỏi ngay, không ba công phạt tỷ gì, đến bà cô thai cũng uống được.

Mỗi tiêu một bịn uống giá: 0p.30

Mỗi tiêu hai bịn uống giá: 0p.40

VŨ-ĐÌNH-TÂN

Ân-tử Kim-tiền 1936

178 bis, Lachtray -:- HAIPHONG

Đại-lý các tỉnh Trung-kỳ:

HUẾ: Tỉnh-Trung, 63, phố Gia-Long;
TOURANE: Nguyễn-hữu-Vinh số Quảng-Cự
NHATRANG: Kim-đỉnh, Librairie;
PHANTHIẾT: Lê-Nam-Hưng, Commerçant;
QUINHON: Đông-Lợi, Annam Khái-Định;
QUẢNG-NGÃI: Cát, Buông à Sông-Vệ;
SOCTRANG: Ký-của-Mạnh, Maire à Cantou;
VINH: Hà-thị-Lan-Hương Sinh-Huy;
VIENTIANE: Mme Phan-thị-Lộc, rue Tuffarin;
THAKHEK: Đào-Tiến Hanoan Nhựt-Nhựt-Tân.
LUANGPRABANG: Trần-văn-Chế, Entrepreneur

Các tỉnh khắp Trung-Nam-Bắc có đại-lý

Độ này anh đẹp lạ nhỉ?

— Độ này anh đẹp lạ nhỉ!

— Vâng, thưa ông, vì trước tôi đã hút thuốc phiện hơn hai mươi năm, nên người lúc nào cũng gầy gò yếu đuối, xanh xao: tôi cũng đã chịu tốn tiền mua thuốc cai các hiệu vô chiu, song xét ra chẳng có hiệu nào là tôi không bị tiền mất tật vẫn mang cả. Thuốc nên khách cũng vậy. May sao tôi gặp ông một Olivier bảo tôi rằng: cỏ Hiệu TAM-TÍNH có thứ thuốc cai rất hay, hiện người tây chúng tôi dùng cũng nhiều. Như tôi hút mỗi ngày 100 điếu mà còn bỏ được, nhờ là anh. Thứ thuốc ấy có quan chánh Bảo chế thí nghiệm, nhận thực ngày 17 Mars 1933 và được nhiều các quan tây khen ngợi. Thật là thứ thuốc hoàn toàn cai xứ Đông Dương này mới có là một, anh ạ! Khi anh đến mua ở hiệu chính hoặc mua ở các nơi đại lý của hiệu ấy thì anh đòi cho được tờ giấy nhận thực của quan thầy thuốc thì mới được thuốc thực không có mua lầm phải thuốc giả đấy! Khi tôi đang bỏ và lúc bỏ xong, tôi vẫn làm việc như thường. Như anh đã cũng không nặng lắm, chắc sau anh cũng bỏ được. Thuốc có năm hạng nặng nhẹ khác nhau. Hạng nặng nhất 5$00; hạng nhì 2$00; hạng ba 2$00; hạng tư 1$00, hạng năm 0$50 một chai. . . . .

Khi anh đang bỏ, nhớ cho người thân nào khác thời anh mua thêm thuốc SÂM NHUNG SONG BỔ HOÀN giá 2$00 một chai. Tôi mới mua một lọ 5$00, dùng mới được 6 hôm nay mà trông người tôi đẹp như thế đấy, anh ạ! Nếu anh ở xa thì anh bảo gởi lính bảo giao ngân cho anh cũng được và nhớ đề bì cho:

Monsieur TRẦN-ĐẮC-SỬ dit TAM-TÍNH Y-QUÁN

N° 73 Rue des Pipes 73 -:- HANOI — (Tonkin)

Nếu anh ở gần nơi Đại lý nào kể dưới đây thì mua ngay ở đấy cũng được:

NAM-KỲ MM. Lê-văn-Nhựt, 27 Rue du Marché Tây-Nghé (Gia Định), Vương-Kỳ, chez Vĩnh-Hiệp-Phát (Long-Xuyên).

CAO-MIÊN M. Huỳnh-Tri 19 Olier Phnom-Pénh.

AI-LAO M. Nguyễn-văn-Ngọc, (Pakse), Mme Phan-thị-Lộc Rue Tuffarin (Vientiane).

TRUNG-KỲ MM. Lê-xuân-Hưng Rue Gia-long (Phan-Thiết); Ngọc-Hàng, 91 Rue Gia-Long (Huế), Miễu Vũ-thị-Trang, (Tuy-hòa).

THUỐC RIÊNG CHO QUÍ BÀ, QUÍ CÔ

1·) Có tháng đây đưa không dứt hay là tước đi tước lại

Người mắc phải bệnh bàng huyết (làm bằng) máu ra xối xả đầm đề hay là có đường kinh đây đưa năm mười ngày không hết, hoặc cả đường kinh hết rồi mà tước đi tước lại trong mình mệt nhọc, đau bụng, đau lưng, bần thần, ăn uống không ngon, tay chưn nhức mỏi, mau dùng thuốc PHỤ-NỮ SANH-TÁN-HOÀN «ÔNG-TIÊN» sẽ thấy hiệu nghiệm liền. Mỗi hộp 1$00.

2·) Có tháng trời sụt hay là không đúng ngày

Mình mẩy nóng hầm, mê mệt, nhứt đầu, đau bụng, nhức mỏi trong xương, tay chưn rã liệt, bần thần, xây xẩm mặt mày, ăn ngủ không biết ngon, đã dượi tối ngày, làm việc chi cũng chán nản, nước da vàng da như bệnh hậu, hình vóc càng ngày càng ốm xanh, để lâu ngày chừng nào càng hại thêm chừng nấy?

Vậy quí bà, quí cô, máu huyết suy kém, kinh kỳ trời sụt như trên đây đã từng dùng đủ thứ thuốc rồi không hiệu nghiệm, xin dùng thuốc BỔ HUYẾT ĐIỀU-KINH «ÔNG-TIÊN» nầy cho thường thì các bệnh kể trên sẽ tuyệt, máu huyết trở nên sung túc, kinh nguyệt điều hòa (đúng ngày) trong mình mạnh khỏe, da thắm tươi. Mỗi hộp 1$00.

3·) Gần tới tháng đau bụng hay có mà huyết hư ra ít

Làm đau ngầm ngầm trong bụng, đau gò có cụt, đau thắt ngang lưng, mình mẩy nóng hầm mê mệt, nhức mỏi cùng mình, muốn ớn lạnh, ăn ngủ không biết ngon, đã dượi tối ngày, mau dùng thuốc LÔI-CÔNG-HOÀN «ÔNG-TIÊN», là một thứ thuốc sửa huyết đàn bà gần có tháng, đau bụng hay có mà ra ít cho nó trục máu hư ra thì tiêu bệnh kể trên đây đến hết. Mỗi hộp 1$00.

4·) Đau bệnh bạch-đái hạ

Huyết trắng ra đầm đề, hay là khí ít khí nhiều, bầm đen, vàng dợt, trắng đục, lợn cợn có giây có nhớt, hôi tanh khó chịu, mình mẩy nóng hầm, tứ chi bải hoải, mê mệt, dùng đủ thứ thuốc mà không hết, hay là hết rồi trở đi trở lại, mau dùng thuốc ĐIỀU-KINH BẠCH-ĐÁI «ÔNG-TIÊN» khỏi cần bôm rửa mà căn bệnh sẽ dứt tuyệt, đang có tháng, mới sanh đẻ hay là đang có thai mà huyết trắng ra đầm đề, dùng thuốc nầy càng hiệu nghiệm, chúng tôi dám nói quả quyết và cam đoan dùng không hết không lấy tiền. Mỗi gói 0$30. Nửa lố 1$50. Một lố 3$00.

5·) Có thai muốn sanh đẻ dễ dàng

Có thai từ một tháng sắp lên, nên trường phục thuốc TIÊN-THIÊN BẢO-DỤNG-HOÀN «ÔNG-TIÊN», một là bổ khí huyết, hai là dưỡng thai, đến lúc gần sanh đẻ chuyển bụng ít đau, tử cung được trơn và nở (dễ mau) ba là không sợ trắc trở, bốn là đứa nhỏ dễ nuôi, sau đặng mạnh mẻ, khỏi sợ ghẻ chóc hay là nổi sẩy cùng mình, hết sức công hiệu. Mỗi hộp 1$00.

ÔNG-TIÊN

TỔNG-CUỘC Tél. 20.773

Số 82-84-86-88-90-92, Rue P. Blanchy Prolongée, Phú-nhuận -:- SAIGON

Y-Khoa Học-sĩ: TỐNG-VĂN-VIẾT và NGUYỄN-NGỌC-CHÂU

Chuyên môn bào chế cao, đơn, hoàn, tán, chữa đủ bệnh, dưới quyền chứng nhận của Chánh-phủ Pháp và được Đức Đại-Nam Hoàng-Đế ân tứ cấp bằng tài năng

CHI-CUỘC TRUNG-KỲ

HUẾ 61, Rue Gia-long — TOURANE Rue Verdun — QUẢNG-NGÃI Rue Cửa Tây

và có bán tại: Thông-Nhựt, Quảng-trị; Thuận-Long, Đồng-hới; Hồ-văn-Ba, Quinhơn; Sinh-Huy-Đường, Faifoo; Quảng-Sanh-Hòa, Ninh-hòa; Mộng-Lương Thư-Quán, Nhatrang; Đỗ-Quang, Phanrang; Diệp-Á-Dinh, Đồng-sơn; Bái-thế-Viễn, An-khê; Nguyễn-đức-Bá, PLEIKU, và khắp Đông-dương trên một ngàn Đại-lý với năm chục Phân-cuộc, nơi nào có treo bản hiệu ÔNG-TIÊN thì có bán.

HOÀNG-VĂN-ÁP

Hễ mới mắc bệnh LẬU, hay TIM-LA, hay LẬU ĐÃ NHẬP CỐT, nghĩa là thỉnh thoảng trong thịt nó buốt như kiến bò, hay sáng ngày có thì mủ hay nước đái nó trắng như sợi chỉ, thì là bệnh đã nhập cốt, như thế thì phải kíp chữa ngay, nếu để lâu ngày rồi lắm bệnh rất nguy hiểm mà hại cả sinh đẻ, muốn mau khỏi chỉ uống thuốc HOÀNG-VĂN-ÁP, 47, Phố Ninh-xá, BẮC-NINH là mau khỏi rất hết nọc, mà vẫn đã như thường, chớ bản hiệu không cần bịa đặt nhiều lời hay vẽ hình ảnh rạ, như thế chỉ khó tin cho người có bệnh, vậy ai có bệnh nên dùng thử thì mới biết thuốc của hiện hay đã có tiếng xưa nay, thuốc LẬU 1$00, TIM-LA 2$00 1 lọ, khi mua gởi 1 tiền trước, còn gởi lính bảo giao ngân, xin chớ bỏ qua, có dùng thì mới rõ.

MƯỜI VẠN BẠC CỦA AI?

Nếu các ngài mua hàng AN-THÀNH từ 12$00 trở lên đều được biếu một vé xổ số Đông Dương mở ngày 11-7-36, may ra trúng 6/10 vạn.

MỚI CÓ....

Áo chemisette «Sola»	1$00
Áo chemisette «Avia»	0.90
Áo chemisette «Elégant»	0.65
Áo chemisette «Elégant» coi fermeture	0.75
Quần tắm «Slip» de bain en laine	1.50
Quần tắm «Slip» de bain en coton	0.50
Áo Pull'over kien Doctorat	3.20
Áo maillot de bain en laine	3.20
Áo maillot de bain en coton	0.80
Áo Pull'over kiểu mới «Sola»	3.50
Tussor soie một thước	1.50

May một bộ quần áo hết 5$50.

Lụa Hà-Đông biên satin tốt nhất hạng khổ rộng 0m85 bán 0$75 một thước. Hàng rẻ nhất là 0$35, 0$40, 0$55, 0$65. Mua buôn giá đặc-biệt.

AN-THÀNH

N° 41, Phố hàng Đào, N° 41

HANOI

NGƯỜI BIẾT THƯƠNG CON

Từ mới đẻ đến 6 tuổi, thường hay làm biếng bú, ọc sữa, khóc đêm, bón uất hay là la trước, ngủ đổ mồ hôi trán, trong mình hầm nóng ngủ không thẳng giấc, hay giựt mình, hoặc tỷ vị yếu, ăn uống không tiêu, no hơi sinh ruột, sanh ra cam tích, thực tích, nhủ tích, bụng lớn kéo gân xanh, nước da vàng, con mắt trôm lơ cũng có ban trái nóng mê mang, mau cho dùng HỒNG-NHI-TÁN hiệu ÔNG-TIÊN ngoài sự bồi bổ xương cốt cho đứa nhỏ mau lớn lại trừ đặng những bệnh trên đây hết sức công hiệu.

Muốn biết chắc sự công hiệu của thuốc nầy trước khi cho dùng thuốc, qui ngài đem cân đứa nhỏ rồi cho dùng trong một tuần lễ, cân lại sẽ thấy đứa nhỏ nở nang và nặng cân hơn trước thập bội.

Mỗi hộp 0$50

Có bán khắp đại-lý nhà thuốc ÔNG-TIÊN

NHÂN-TẠO-HUYẾT

BỔ-HUYẾT — SÁT-TRÙNG

Bổ-dưỡng thần-thể — Lọc sạch máu bẩn — Làm cho khí-huyết sung-túc — Công dụng đặc-biệt là sát được sán-trùng LẬU và GIANG-MAI, và các chứng sài, lở, ghẻ — Giả say gầy rỗ ít ăn, xanh xao — Đàn bà có mang tăng an-thai — Ở cữ dùng chóng đổ da, mau trở lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$50 — Nửa tá 7$50

CHỮA

CỐ-TINH BỔ-THẬN

THẬN-HƯ — DI-TINH

CHUYÊN-TRỊ: Di-tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh — Khi sự phải: đau lưng, mỏi vai, mất ngủ, tai ù, đầu bóng, cổ họng rát, mắt khô — Giảm năm ít ngủ, hay theo thức nghĩ ngợi liên miên, chiêm-bao mộng-mị nên nên.... Đã nặng nhẹ, đã dùng đến thuốc nầy là được khỏi hẳn.

Mỗi ve 1$00 — Nửa tá 5$00

Hai thứ thuốc nầy nổi tiếng khắp Đông-Pháp, người những hữu thọ minh-ta đã đăng trước, nay xin dịch bản phân chất, đoạn quan năm ANTONINI ban khen thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi ngài đã thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau:

«.... Thuốc nầy lấy toàn tinh chất của mười một thứ cây quí, «trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương-pháp bào-chế Thái-«tây, hợp dụng cho người Annam có thể bồi khí huyết, tăng sức «khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouges đỏ máu) tươi tốt «trong sạch, và sát trừ được vi trùng lậu, giang-mai».

Trích dịch đoạn ngài chứng nhận thuốc CỐ-TINH BỔ-THẬN:

«.... Thuốc nầy không có chất độc, tinh chế toàn nguyên liệu «rất qui như SÂM một cây v. v... trị chứng đau thận di-tinh».

NGỦ-TINH DƯỢC-PHÒNG

N° 114 — Hàng-Bông — HANOI

Sữa bò hiệu con chim «PHƯỢNG-HOÀNG»

Nguyên chất sữa tươi rất bổ, nuôi trẻ con ăn không hay đi tiêu. Có bán khắp nơi

ĐẠI-LÝ: HANOI: *Lune - Fat 3bis Carnot*

TOURANE: *Mme Từ-Thị-Kim-Anh chez Xuyên-Thạnh, Rue Verdun*

BỘ BA!...

MUỐN: TỐT. LỢI. RẺ

XIN ĐỂ Ý MÀ DÙNG:

1) DẦU XÀNG (ESSENCE)
2) DẦU NHỚT (HUILE)
3) MỠ (GRAISSE)

SHELL

SHELLCOOL
SHELL A CYL
HUILE SHELL
GRAISSE SHELL

Có dùng mới biết; biết chắc dùng mãi

Đâu đâu cũng sẵn có

SHELL

Imprimerie «TIẾNG-DÂN» HUẾ

Directeur Gérant: HUỲNH-THÚC-KHÁNG

https://theuhn.hopto.org